

Inflatie

Investeren

Intertemporele ruil

CPI
(+ berekening)

Kapitaaldeckingsstelsel

Omslagstelsel

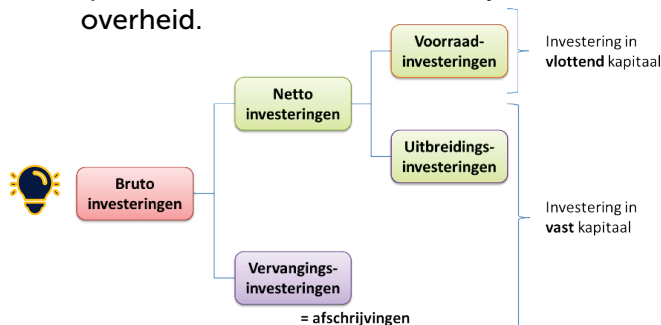
Reële rente

Tijdsvoorkeur

Investeren

... aanschaffen van kapitaalgoederen (productiemiddelen) door bedrijven of de overheid.

Inflatie

... een stijging van het algemeen prijspeil.

door inflatie daalt de koopkracht (en de waarde van het geld).

consumentenprijsindexcijfer (CPI)

Consumentenprijsindexcijfer

... gewogen gemiddelde van 'alle' prijsveranderingen.

Berekening van de inflatie.

$$CPI = \frac{\sum (\text{wegingsfactor} \times \text{enkelvoudig prijsindexcijfer})}{\sum (\text{wegingsfactoren})}$$

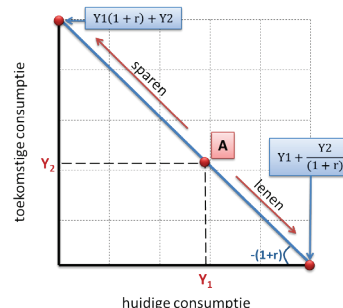
Intertemporele ruil

verplaatsen van inkomen / consumptie over de tijd: sparen of lenen

Intertemporele budgetlijn

tijdsvoorkeur

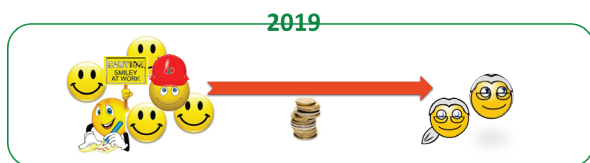
Omslagstelsel

stelsel waarbij de uitkeringen betaald worden door de benodigde premies (voor de uitkeringen) in een bepaald jaar te laten betalen door de werkenden van dat moment.

Gevoelig voor veranderingen in de i/a-ratio. Bijvoorbeeld bij AOW en vergrijzing.

Kapitaaldeckingsstelsel

stelsel waarbij de uitkering betaald wordt uit belegde premies die door de werkenden zélf werden gespaard.

Gevoelig voor beleggingsopbrengsten (en de hoogte van de rente).

dekkingsgraad

Tijdsvoorkeur

geeft aan dat mensen voorkeur hebben voor bestedingen in het heden.

De tijdsvoorkeur bepaalt de individuele prijs van tijd. Iemand met een hoge tijdsvoorkeur is minder geneigd om te sparen en eerder geneigd om te lenen.

Reële rente

geeft de verandering van de koopkracht van een gespaard of geleend bedrag.

$$\text{Indexcijfer reële rente} = \frac{\text{indexcijfer nominale rente}}{\text{indexcijfer prijsverandering}} \times 100$$

Bij een (nominale) rente van 1,4% en een inflatie van 2,5% is de reële rente:
 $= \frac{101,4}{102,5} \times 100 = 98,93 \rightarrow -1,07\%$

Stroomgrootheid

Voorraadgrootheid

Vermogensmarkt

Dekkingsgraad

**Welvaartsvaste
uitkering**

**Waardevaste
uitkering**

Soorten inflatie

Gevolgen inflatie

Voorraadgrootheid

... gegeven dat op één bepaald moment gemeten wordt.

💡 Bijvoorbeeld:
spaarsaldo op 1 februari 2019,
omvang hypotheekschuld op 1 januari 2021,
staatsschuld per 31 december 2020

De gegevens op de balans van een bedrijf.

👁️ stroomgrootheid: over een periode gemeten

Stroomgrootheid

... gegeven dat over een bepaalde periode gemeten wordt.

💡 Bijvoorbeeld:
winst over januari 2021,
hypotheekaflossingen gedurende 2020,
financieringstekort overheid over 2019

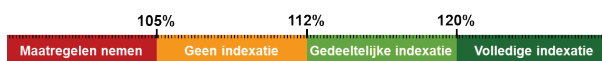
De gegevens op de resultatenrekening van een bedrijf.

👁️ voorraadgrootheid: op 1 moment gemeten

Dekkingsgraad

... geeft een beeld van de mate waarin een pensioenfonds in staat geacht wordt om in de toekomst aan hun verplichtingen te kunnen voldoen.

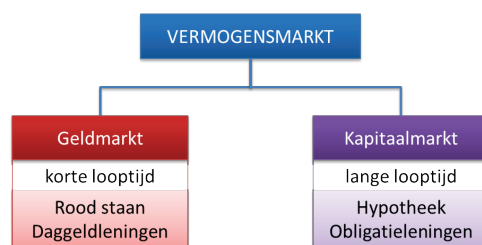
💡 dekkingsgraad =
$$\frac{\text{huidige vermogen pensioenfonds}}{\text{huidige waarde toekomstige verplichtingen pensioenfonds}} \times 100\%$$

👁️ indexering

Vermogensmarkt

... geheel van vraag naar- en aanbod van financiële middelen.
De prijs op deze markt is de rente.

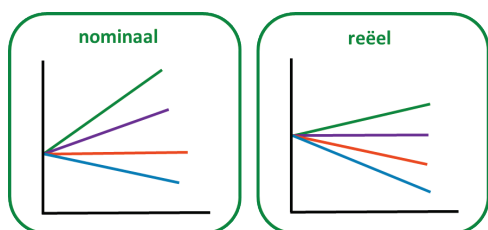

Waardevaste uitkering

... uitkering waarvan de hoogte wordt aangepast aan de hoogte van de inflatie.

Koopkracht van de uitkering blijft constant.

💡 **Welvaartsvast** – **Waardevast** – **Bevriezen** – **Korten**

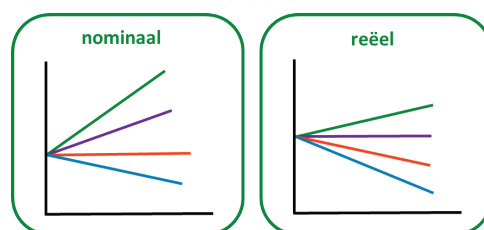

Welvaartsvaste uitkering

... uitkering waarvan de hoogte wordt aangepast aan de salarisontwikkeling.

Koopkracht van de uitkering stijgt mee.

💡 **Welvaartsvast** – **Waardevast** – **Bevriezen** – **Korten**

Gevolgen inflatie

- 💡 ➤ Ontmoedigt sparen. Later kunnen immers minder producten worden gekocht.
- De reële waarde van een geleend bedrag daalt. Dat maakt lenen extra aantrekkelijk.
- Zorgt voor een hogere rente (minder aanbod op de vermogensmarkt). Dat remt de economische groei.
- Inflatie verslechtert de internationale concurrentiepositie, omdat producten duurder zijn geworden.

Soorten inflatie

- 🏭 **Kosteninflatie:** doordat de productiekosten zijn gestegen (bijvoorbeeld loonkosten).
- 📄 **Bestedingsinflatie:** doordat er meer wordt gekocht dan de productiecapaciteit aan kan.
- 📊 **Winstinflatie:** doordat de bedrijven winst per product weten te vergroten (vereist gebrek aan concurrentie).
- 🚚 **Geïmporteerde inflatie:** doordat geïmporteerde productie in het buitenland duurder werden.

Begrotingstekort

Staatsschuldquote

Financieringstekort

i/a-ratio

Indexeren pensioen

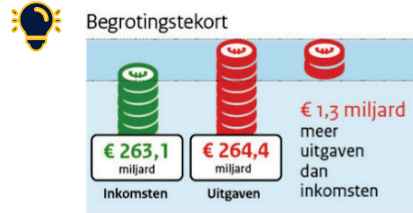
Staatsschuldquote

- staatsschuld in verhouding tot het bbp.
- staatsschuld in verhouding tot inkomen van een land.

$$ssq = \frac{\text{staatsschuld}}{\text{bbp}} \times 100\%$$

Begrotingstekort

- 1. bedrag dat de overheid in een jaar moet lenen.
- 2. inkomsten – uitgaven of (B-O)

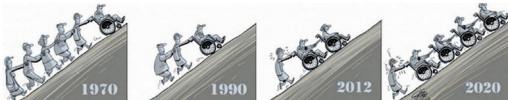
- ≠ financieringstekort: bedrag dat de staatsschuld stijgt

i/a-ratio

- $\frac{\text{aantal inactieven}}{\text{aantal actieven}}$

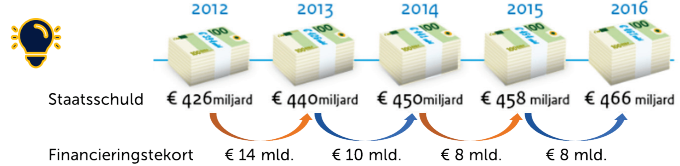
- het gemiddeld aantal inactieven (mensen die een uitkering ontvangen) per actieve (mensen die de uitkering moeten financieren met premie en belastingen)

Bijvoorbeeld vergrijzing en AOW-uitkering

Financieringstekort

- 1. bedrag waarmee de staatsschuld (in een jaar) stijgt
- 2. begrotingstekort - aflossingen

- ≠ begrotingstekort: bedrag dat de overheid moet lenen

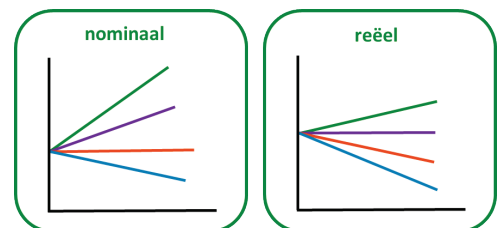
...

...

Indexering pensioen

- het aanpassen van een (pensioen)uitkering naar aanleiding van de gemiddelde prijs- en/of loonontwikkeling in het afgelopen jaar.

Welvaartsvast – Waardevast – Bevroren – Korten

...

...

...

...